

опорно-рухового апарату / Н.В. Ульянович, Л.Д. Кулак, С.О. Фірстов, М.М. Кузьменко // Мат. інф.-ком. заходу «Перспективи науково-технологічного забезпечення оборонно-промислового комплексу України», 22–23 вересня 2015 р. – К., 2015. – С. 129–131.

3. Кістерска, Л.Д. Інноваційна технологія виробництва біосумісних нанодезінфектантів нового покоління / Л.Д. Кістерска, О.Б. Логінова, В.В. Садохин, В.П. Садохин // Вісник НАН України. – 2015. – №1. – С. 39–48.

Федченко І.І., Цап О.І. Український державний університет залізничного транспорту, Харків, Україна

СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ

Останні роки відзначені безпрецедентним зростанням уваги до проблеми якості, що обумовлено конкурентною боротьбою в країнах з розвиненою ринковою економікою виникла необхідність розробки програм підвищення якості продукції та послуг. В зв'язку з цим необхідність мати об'єктивні показники для оцінки здатності підприємств та виробляти продукцію з якісними характеристиками, які повинні підтверджуватися сертифікатом відповідності продукції є важливим.

У комплексній системі управління якістю продукції використовуються статистичні методи контролю які відносяться до найбільш прогресивних. Вони засновані на застосуванні методів математичної статистики до систематичного контролю за якістю виробів і станом технологічного процесу з метою підтримки його стійкості і забезпечення заданого рівня якості продукції, що випускається.

Статистичні методи контролю виробництва та якості продукції (послуг) мають ряд переваг перед іншими методами:

- 1) є профілактичними;
- 2) дозволяють у багатьох випадках обґрунтовано перейти до вибіркового контролю і тим самим знизити трудомісткість контрольних операцій;
- 3) створюють умови для наочного зображення динаміки зміни якості продукції і налаштованості процесу виробництва, що дозволяє

своєчасно вживати заходів до запобігання браку не тільки контролерам, а й працівникам цеху - робочим, бригадирам, технологам, наладчикам, майстрам.

Статистичні методи управління якістю продукції (послуг) припускають:

- 1) аналіз технологічного процесу з метою приведення його до необхідної налаштованості, точності і статистично стійкого стану;
- 2) поточний контроль з метою регулювання та підтримки процесу в стані, що забезпечує задані якісні параметри;
- 3) вибірковий статистичний приймальний контроль якості готової продукції.

При всій своїй простоті ці методи дозволяють зберегти зв'язок із статистикою і дають можливість професіоналам користуватися результатами цих методів і при необхідності вдосконалювати їх. До статистичних методів відносяться сім інструментів контролю якості:

1. контрольний листок;
2. гістограма;
3. діаграма розкиду;
4. діаграма Парето;
5. стратифікація (розшарування);
6. діаграма Ісікава (причинно-наслідковий діаграма);
7. контрольна карта.

Ці методи можна розглядати і як окремі інструменти, і як систему методів (різну в різних обставинах). Послідовність застосування семи методів може бути різною в залежності від мети, яка поставлена перед системою. Впровадження семи інструментів контролю якості має починатися з навчання цим методам усіх учасників процесу.

Статистичне мислення необхідно для кожного учасника процесу, а для цього необхідно знати статистичні методи, які за рахунок своєї простоти, досягнутої в семи інструментах контролю якості, доступні для всіх. Кожен службовець компанії або організації, використовуючи статистичні методи для аналізу і контролю процесів, тим самим сприяє підвищенню якості, ефективності виробництва і зниження витрат.

Статистичні методи – це той засіб, який необхідно вивчати, щоб впровадити управління якістю. Вони – найбільш важлива складова комплексної системи контролю загального управління якістю (TQM).

Говорячи про семи простих статистичних методах контролю якості, слід підкреслити, що це інструменти пізнання, а не інстру-

менти управління. Основне їх призначення – контроль процесу, що протікає і надання учаснику процесу фактів для коригування та поліпшення процесу. Знання і застосування на практиці семи інструментів контролю якості лежать в основі одного з найважливіших вимог TQM - постійного самоконтролю.

Статистичні методи контролю якості в даний час застосовуються не тільки у виробництві, але і в плануванні, проектуванні, маркетингу, матеріально-технічному постачанні і т.д. Поза всяким сумнівом, статистичні методи служать потужним засобом не тільки отримання об'єктивної інформації, а й пізнання, в тому числі реальних природних законів.

Харламов Ю.А., Вишневский Д.А. Восточноукраинский национальный университет им. В. Даля, Северодонецк, Украина

АНАЛИЗ ФАКТОРОВ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ПОЛУЧЕНИЯ ГАЗОТЕРМИЧЕСКИХ ПОКРЫТИЙ

Среди большого разнообразия методов инженерии поверхности особое место занимают методы газотермического напыления (ГТНП) – газопламенное (ГПН), высокоскоростное газопламенное (ВГПН), электродуговое (ЭДМ), плазменное (ПН), детонационно-газовое (ДГН) и др. Большое разнообразие способов ГТНП, их разновидностей и комбинаций, оборудования, специальных материалов, рабочих газов, технологических процессов напыления и смежных операций (подготовки поверхности, размерной и специальной обработки покрытий), возможность варьирования технологических режимов и пр. приводят к довольно широкому диапазону свойств получаемых покрытий.

Существует потребность в создании надежных технологических процессов получения газотермических покрытий (ГТП), обеспечивающих достижение требуемых параметров качества и их эксплуатационных свойств, а, следовательно, как высокой эксплуатационной надежности покрытий, так и напыляемых изделий в целом.

Недопустимые отказы ГТП являются следствием несовершенства технологического процесса и технологической надежности применяемого оборудования.

<i>Ульянчик Н.В., Коломієць В.В., Логінова О.Б., Кістерська Л.Д.</i> СТВОРЕННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНОЇ ПОВЕРХНІ НА ІМПЛАНТАТАХ ІЗ БІОАКТИВНИМ ПОКРИТТЯМ З КАЛЬЦІЙФОСФАТНОЇ КЕРАМІКИ	174
<i>Федченко І.І., Цап О.І.</i> СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ, ЯК МЕХАНІЗМ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ	176
<i>Харламов Ю.А., Вишневский Д.А.</i> АНАЛИЗ ФАКТОРОВ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ ПОЛУЧЕНИЯ ГАЗОТЕРМИЧЕСКИХ ПОКРЫТИЙ	178
<i>Харламов Ю.А.</i> ТРИБОЛОГИЯ ГАЗОТЕРМИЧЕСКИХ ПОКРЫТИЙ	183
<i>Яковенко Н.Д.</i> ЧИСЕЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПОВЕРХНЕВОГО ЗМІЦНЕННЯ ПІВРОСТОРУ ПРИ ІМПУЛЬСНОМУ ТЕРМОМЕХАНІЧНОМУ НАВАНТАЖЕННІ	187
<i>Закиев И.М., Закиев В.И., Юцкевич С.С., Смирнов Ю.И.</i> ОЦЕНКА СОПРОТИВЛЕНИЯ РАЗРУШЕНИЮ ХРУПКИХ МАТЕРИАЛОВ МЕТОДОМ МИКРОСКАЛЫВАНИЯ КРОМКИ	190